

Federatie werkt aan algemene wilsverklaring ([in pdf](#))

Directeur Paul Vanden Berghe (links) en voorzitter Arsène Mullie van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen.

De Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen legt momenteel de laatste hand aan een wilsverklaring voor de laatste levensfase van patiënten aanbreekt. Bedoeling is dat ze via die wilsverklaring kunnen uiten welke waarden ze van belang vinden, welke medische zorg ze nog willen aan het levenseinde, welke comfortzorg en of ze al dan niet levensbeëindiging willen. Bedoeling is het stervensproces bij zwaar zieke of terminale patiënten tijdig bespreekbaar te maken.

De Federatie werkt nu een methodiek uit om zo'n schriftelijke 'wilsverklaring bij onomkeerbare afhankelijkheid' algemeen toegankelijk te maken. Het document wordt voorbereid door experts uit verschillende hoeken, zoals dokter Marc Cosyns (UGent), professor Herman Nys, klinisch psycholoog en ondervoorzitter van de Federatie Manu Keirse (KULeuven) en Chris Schutyser (KULeuven).

"Als patiënten tijdig zo'n wilsverklaring opstellen, kan de zorg bij het levenseinde nog veel meer à la carte gebeuren", verduidelijkt Arsène Mullie, voorzitter van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen. "Dan zal hun angst voor de dood ook verminderen."

Die wilsverklaring zal vier elementen bevatten, vervolgt Mullie. "Ten eerste zal

gevraagd worden na te denken over de waarden die ze belangrijk vinden, bijvoorbeeld familie. Of ze net wel of geen verwanten bij zich willen op het levenseinde bijvoorbeeld. Het tweede punt gaat over de medische zorg die ze nog willen op het einde. Of ze als het erg slecht gaat nog een opname willen in het ziekenhuis of niet, of enkel een korte opname. Of ze nog aan een beademingstoestel willen of niet of enkel kortstondig."

"Een derde punt is de gewenste comfortzorg", vult directeur Paul Vanden Berghe aan. "Het stervensproces gaat vaak gepaard met fysieke ongemakken. Sommige patiënten zijn heel angstig, hebben er een hekel aan dat ze niet meer kunnen slapen. Anderen vinden het belangrijk nog zo helder mogelijk te blijven, nog te kunnen communiceren of hun krant nog te kunnen lezen. De eventuele keuze voor levensbeëindiging of euthanasie vormt een laatste element."

Bedoeling is vooral om aan vroegtijdige zorgplanning rond het levenseinde te doen en zo kwalitatieve zorg op maat van de patiënt zelf te garanderen. "Nu slaan mensen al te vaak in paniek als plots moet worden beslist of een terminale patiënt nog in het ziekenhuis moet worden opgenomen", schetst Mullie. "Als de huisarts dan beslist van wel en de patiënt overlijdt dan daar, vraagt de dochter zich daarna af of moeder dat wel had gewild, terwijl de zoon van mening is dat ze daar tenminste nog van alles voor haar konden doen. Het zou veel beter zijn als de patiënt daar vooraf over kan nadenken, dat kan bespreken met zijn naasten en op papier zetten." De Federatie wil op deze manier taboedoorbrekend werken, vervolgt directeur Paul Vanden Berghe. "Vaak worstelen zwaar zieke of terminale patiënten wel met allerlei vragen maar durven ze het thema niet aansnijden uit angst voor reacties van familie of omdat ze zich sterk willen houden."

Mullie knikt. "Het is net belangrijk de mogelijkheid van sterven zo vroeg mogelijk te bespreken met de patiënt en hen erop te wijzen dat het om een cruciale periode in hun leven gaat waarbij belangrijke beslissingen genomen moeten worden. Net zoals je ook een zwangerschap of een huwelijk plant."

De wilsverklaring moet daarbij de dialoog met het verzorgend personeel in goede banen leiden. "De wilsverklaring zal wettelijk in orde zijn, maar je moet het niet zien als een wet. Als een patiënt duidelijk stelt dat hij geen ziekenhuisopname meer wil als hij in een zeker vergevorderd stadium zit, moet je daar als arts ook gehoor aan geven. Maar een positieve formulering, zoals het opdrijven van een behandeling, heeft minder kracht van wet omdat je een zorgverstrekker niet kunt verplichten iets uit te voeren wat hij zelf nutteloos acht.

Eigenlijk komt de essentie van het wilsverklaring hierop neer, besluit Mullie: "Als artsen en palliatieve zorgverstrekkers de waarden van de patiënt tijdig kennen, kunnen ze hem ook beter helpen om fier en waardig te sterven."

(Nc)

Voorzitter Arsène Mullie:

Als je de waarden van de patiënt tijdig kent, kun je hem beter helpen om fier en waardig te sterven

Publicatiedatum : **2008-04-11**

Sectie : **Het verhaal van de dag**